

مصوبه شورای عالی حوزه‌های علمیه

اساسنامه بنیاد موقوفات و امور خیریه حوزه‌های علمیه

مقدمه

به منظور احیاء، ایجاد، نظارت و مدیریت موقوفات حوزه‌های علمیه و ساماندهی امور خیریه مرتبط با حوزه‌های علمیه و بهره‌برداری مطلوب از آنها، «بنیاد موقوفات و امور خیریه حوزه‌های علمیه» زیر نظر شورای عالی حوزه‌های علمیه و براساس این اساسنامه تأسیس می‌گردد.

ماده ۱- نام بنیاد عبارت است از «بنیاد موقوفات و امور خیریه حوزه‌های علمیه» که از این پس در این اساسنامه، به اختصار «بنیاد» نامیده می‌شود.

ماده ۲- هر موقوفه‌ای که حداقل یکی از موقوف علیهم آن حوزه‌های علمیه، حوزه علمیه خاص، واحدهای آموزشی، پژوهشی، رفاهی و خدماتی حوزوی و یا یکی از جهات وقف آن از موضوعات حوزوی و یا مرتبط با آن باشد، در عداد موقوفات حوزوی می‌باشد.

تبصره: تشخیص حوزوی بودن واحدهای موضوع این ماده با شورای عالی حوزه‌های علمیه می‌باشد.

ماده ۳- بنیاد توسط شورای عالی حوزه‌های علمیه تأسیس شده و دارای شخصیت حقوقی مستقل بوده و کلیه اموال و دارایی‌های آن متعلق به شورای عالی حوزه‌های علمیه می‌باشد.

ماده ۴- مدت فعالیت بنیاد از آغاز تأسیس، نامحدود می‌باشد.

ماده ۵- بنیاد دارای تابعیت جمهوری اسلامی ایران و مرکز آن در شهر قم، می‌باشد.

ماده ۶- گستره فعالیت بنیاد در سطح ملی و بین‌المللی می‌باشد.

ماده ۷- اهداف «بنیاد» عبارتند از:

۱- شناسایی موقوفات حوزوی؛

۲- احیاء موقوفات حوزوی؛

۳- ایجاد و گسترش موقوفات حوزوی؛

۴- ساماندهی و مدیریت موقوفات حوزوی؛

مصوبه شورای عالی حوزه‌های علمیه

۵- افزایش بهره‌وری موقوفات حوزوی؛

۶- استرداد موقوفات حوزوی از اشخاص حقیقی و حقوقی به بنیاد؛

۷- نظارت بر موقوفات حوزوی و ایجاد ساز و کار لازم برای آن؛

۸- ترویج سنت حسنه وقف بر حوزه‌های علمیه و تشویق خیرین در انجام سایر امور خیریه مربوط به حوزه‌های علمیه؛

۹- افزایش مشارکت مردمی در تأمین هزینه‌های حوزه‌های علمیه از طریق وقف؛

۱۰- ترویج و ساماندهی تبرعات، زکوات، نذورات، صلح، وصیت به ثلث و هرگونه وجوه بریه دیگر در راستای تحقق اهداف حوزه‌های علمیه.

ماده ۸- حیطه فعالیت‌های بنیاد شامل موارد ذیل می‌باشد:

۱- فرهنگ‌سازی و هدایت خیرین نسبت به وقف و سایر امور خیریه در راستای تحقق اهداف حوزه‌های علمیه؛

۲- ایجاد شبکه منسجم و یکپارچه مدیریت و نظارت بر موقوفات حوزوی اعم از مدیریت مالی و منابع انسانی؛

۳- عمران و بهینه‌سازی رقبات وقفی و بهره‌برداری مطلوب از آنها؛

تبصره: ضوابط و مقررات مربوط به این بند توسط مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه تهیه و به تصویب شورای عالی حوزه‌های علمیه خواهد رسید.

۴- رفع مشکلات حقوقی و قانونی موقوفات و رقبات حوزه‌های علمیه؛

۵- برنامه‌ریزی جهت جذب منابع خیریه و ظرفیت‌های مردمی و ساماندهی روش‌مند منابع موجود جهت تقویت خوداتکایی مالی حوزه‌های علمیه؛

۶- فراهم‌سازی زمینه صرف منابع حاصل از امور خیریه و خیرین در پشتیبانی از برنامه‌های حوزوی از قبیل امور علمی، فرهنگی، تبلیغی، جهادی و قرآنی؛

۷- اخذ نمایندگی از اشخاص حقیقی و حقوقی و اعطای نمایندگی به آنها؛

۸- اخذ وکالت از متولیان خاص؛

۹- ظرفیت‌سازی و ظرفیت‌یابی مرتبط با وقف و سایر امور خیریه و ساماندهی روشمند آنها؛

۱۰- اخذ وام و اعتبار ریالی و ارزی از بانک‌ها و مؤسسات داخلی و خارجی؛

مصوبه شورای عالی حوزه های علمیه

تبصره: اخذ وام و اعتبار در موارد ضروری و با مجوز شورای عالی حوزه های علمیه، صورت خواهد گرفت.

۱۱- تهیه و تدوین آیین نامه های مالی و معاملاتی با رعایت اسناد بالادستی و مصوبات شورای عالی حوزه های علمیه؛

۱۲- دریافت اذن از ولی فقیه (حاکم شرع) در موضوعاتی که نیاز به اذن معظم له دارد.

تبصره: دریافت اذن، توسط دبیر شورای عالی حوزه های علمیه صورت خواهد گرفت.

ماده ۹- ارکان بنیاد عبارت اند از:

۱- شورای عالی حوزه های علمیه (مؤسس)

۲- هیأت مدیره

۳- مدیرعامل

۴- بازرس

ماده ۱۰- وظایف شورای عالی حوزه های علمیه به عنوان مؤسس بنیاد عبارت است از:

۱- تعیین سیاست ها، خط مشی ها و راهبردهای کلان بنیاد؛

۲- اصلاح اساسنامه بنیاد؛

۳- تصمیم گیری درخصوص اصل ارتباط و نحوه هماهنگی بین سازمان ها، مراکز و نهادهای متولی امور موقوفات حوزوی؛

۴- بررسی و صدور مجوز تأسیس مؤسسات، شرکت ها و صندوق های حمایتی در راستای تحقق فعالیت های بنیاد؛

۵- صدور مجوز ایجاد دفتر نمایندگی در داخل و خارج؛

۶- تصویب برنامه و بودجه سالانه و استماع گزارش هیأت مدیره در امور مالی و تفریغ بودجه و ترازنامه سالیانه بنیاد و تصویب آن؛

۷- تصویب ساختار و تشکیلات و قوانین اداری، مالی، معاملاتی و حقوق و دستمزد؛

۸- تأیید نصب و عزل مدیر عامل؛

۹- تأیید دو نفر شخصیت حقیقی عضو در هیأت مدیره؛

مصوبه شورای عالی حوزه های علمیه

۱۰- نصب و عزل بازررس؛

۱۱- تصمیم گیری درخصوص تعلیق و یا انحلال بنیاد و تعیین مدیر تصفیه در صورت انحلال.

تبصره: شورای عالی حوزه های علمیه می تواند برای انجام برخی از این وظایف کمیته ای حداقل با حضور ۲ نفر از اعضای شورای عالی حوزه های علمیه، مدیر حوزه های علمیه و مسئول دبیرخانه شورای عالی تشکیل دهد؛ مصوبات این کمیته در صورت موافقت ۲ عضو شورای عالی در حکم مصوبه شورای عالی حوزه های علمیه خواهد بود.

ماده ۱۱- هیأت مدیره بنیاد متشکل از ۹ نفر شامل اعضای ذیل می باشند:

۱- مدیر حوزه های علمیه؛

۲- مسئول دبیرخانه شورای عالی حوزه های علمیه؛

۳- معاون منابع انسانی و پشتیبانی حوزه های علمیه؛

۴- مدیر امور موقوفات و منابع پایدار حوزه های علمیه؛

۵- ذیحساب شورای عالی حوزه های علمیه؛

۶- مدیر عامل بنیاد موقوفات؛

۷- مدیر واحد سازمانی امور حقوقی بنیاد؛

۸- دو نفر آشنا به موضوع فعالیت بنیاد با پیشنهاد مدیر حوزه های علمیه و تأیید شورای عالی حوزه های علمیه؛

تبصره ۱: انتخاب مجدد اعضای بند فوق برای دوره های متوالی، بلامانع است.

تبصره ۲: رئیس هیأت مدیره، مدیر حوزه های علمیه می باشد، هیأت مدیره در اولین جلسه خود، یکی از اعضا را به عنوان دبیر هیأت مدیره، انتخاب می نماید.

تبصره ۳: جلسات هیأت مدیره حداقل هرماه یکبار با دعوت رئیس هیأت مدیره تشکیل و با حضور اکثریت اعضا رسمیت می یابد و تصمیمات آن با اکثریت آراء اعضای حاضر مشروط به حضور رئیس هیأت مدیره معتبر خواهد بود.

تبصره ۴: جلسات فوق العاده هیأت مدیره در صورت درخواست یکی از اعضای هیأت مدیره، مدیرعامل یا بازررس و تأیید رئیس هیأت، تشکیل می گردد.

تبصره ۵: هیچکدام از اعضای هیأت مدیره حق واگذاری تمام یا بخشی از وظایف خود به دیگر اعضا را به گونه ای که

مصوبه شورای عالی حوزه‌های علمیه

به جای وی تصمیم‌گیری نماید، ندارد.

ماده ۱۲- وظایف و اختیارات هیأت مدیره عبارتند از:

- ۱- پیگیری و اجرای مصوبات شورای عالی حوزه‌های علمیه در مورد بنیاد؛
- ۲- پیشنهاد اصلاح و الحاق موادی به اساسنامه بنیاد به شورای عالی حوزه‌های علمیه؛
- ۳- پیشنهاد ایجاد دفتر نمایندگی در داخل و خارج به شورای عالی حوزه‌های علمیه؛
- ۴- اتخاذ تصمیم مناسب در خصوص مطالبات مشکوک‌الوصول بنیاد؛
- ۵- تأیید و ارسال ترازنامه سالانه، پیشنهاد برنامه و بودجه سالانه و تفریغ بودجه صورت‌گرفته بنیاد به شورای عالی حوزه‌های علمیه جهت اقدام مقتضی؛
- ۶- تصویب ضوابط و دستورالعمل‌های اجرایی بنیاد؛
- ۷- نظارت و رسیدگی به عملکرد سالانه مدیرعامل؛
- ۸- تعیین روزنامه کثیرالانتشار برای درج آگهی؛
- ۹- ارائه گزارش سالانه به شورای عالی حوزه‌های علمیه؛

ماده ۱۳- نصب و عزل مدیر عامل بنیاد با پیشنهاد مدیر حوزه‌های علمیه و تأیید شورای عالی حوزه‌های علمیه خواهد بود.

تبصره ۱: مدیر عامل با حکم مدیر حوزه‌های علمیه به مدت دو سال منصوب می‌گردد.

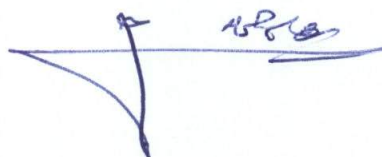
تبصره ۲: انتصاب یک نفر به عنوان مدیرعامل برای دوره‌های متوالی بلامانع است.

ماده ۱۴- وظایف و اختیارات مدیرعامل عبارتند از:

- ۱- اجرای برنامه‌ها و مصوبات هیأت مدیره؛
- ۲- اداره و هدایت امور بنیاد و نظارت بر حسن اجرای فعالیت‌های آن؛
- ۳- انجام اقدامات لازم برای بهره‌وری بیشتر از موقوفات حوزوی در چارچوب مصوبات شورای عالی و هیأت مدیره؛
- ۴- برنامه‌ریزی و سازمان‌دهی در جهت ایجاد، احیاء و گسترش موقوفات حوزوی و امور خیریه؛

مصوبه شورای عالی حوزه‌های علمیه

- ۵- برنامه‌ریزی و انجام اقدامات لازم در جهت دریافت تبرعات، زکوات، نذورات، صلح، وصیت به ثلث و هرگونه وجوه بریه دیگر مرتبط با حوزه‌های علمیه و بهره‌برداری مطلوب از آنها؛
 - ۶- اجرای برنامه‌ها در راستای فرهنگ‌سازی، تقویت انگیزه و ارتقای روحیه مشارکت در ایجاد موقوفات جدید؛
 - ۷- ارائه گزارش از فعالیت‌های بنیاد به هیأت مدیره؛
 - ۸- اطلاع‌رسانی مناسب به افکار عمومی در مورد فعالیت‌های بنیاد پس از تأیید مدیر حوزه‌های علمیه؛
 - ۹- حفظ و حراست از اموال و دارایی‌های منقول و غیرمنقول بنیاد؛
 - ۱۰- تهیه و تنظیم برنامه و بودجه سالیانه، تراز مالی و تفریغ بودجه، جهت ارائه به هیأت مدیره؛
 - ۱۱- پیشنهاد ضوابط و دستورالعمل‌های اجرایی جهت تصویب به هیأت مدیره؛
 - ۱۲- پاسخ‌گویی به مراجع قانونی و قضایی در حیطه فعالیت‌های بنیاد؛
 - ۱۳- افتتاح حساب‌های قرض‌الحسنه، جاری و سپرده در بانک‌ها یا مؤسسات معتبر اقتصادی؛
 - ۱۴- پیشنهاد امین و مدیر مالی بنیاد جهت تأیید به هیأت مدیره؛
 - ۱۵- انعقاد قرارداد و معاملات با مؤسسه‌ها، بانک‌ها، ادارات و اشخاص؛
- تبصره ۱:** قراردادهای بنیاد براساس آیین‌نامه معاملات حوزه‌های علمیه موضوع مصوبه ۷۵۶ شورای عالی حوزه‌های علمیه و با تأیید هیئت مدیره انجام می‌گیرد.
- تبصره ۲:** انعقاد هرگونه قرارداد که با استقلال، کرامت، منزلت، شئون، مصالح حوزه‌های علمیه (براساس مصوبات شورای عالی) و اهداف بنیاد منافات داشته باشد، ممنوع است؛
- ۱۶- پیشنهاد تأسیس دفتر نمایندگی در داخل و خارج به هیأت مدیره؛
 - ۱۷- جذب و به‌کارگیری منابع انسانی، پرداخت حقوق، دستمزد و پاداش ایشان بر اساس آیین‌نامه‌های مربوطه و قوانین مصوب؛
 - ۱۸- طرح و رسیدگی به دعاوی در تمام مراحل و با تمام اختیارات ازجمله رجوع به دادگاه‌های صالح ابتدایی، تجدیدنظر، دیوان عالی کشور و دیوان عدالت اداری، انتخاب وکیل و وکیل در توکیل و انتخاب داور و دادن

شورای عالی حوزه‌های علمیه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شماره مصوبه: ۱۹۴۹

شماره جلسه:

۲۵۹ (دوره هشتم)

تاریخ جلسه:

۱۴۰۳/۰۹/۰۴

تاریخ ثبت:

۱۴۰۳/۰۹/۰۵

مصوبه شورای عالی حوزه‌های علمیه

اختیارات لازم و عزل آنان، قطع و فصل دعاوی با صلح و سازش و پرداخت هزینه‌های مربوطه؛

تبصره: مدیر عامل موظف به اخذ مجوز از رئیس هیأت مدیره درخصوص موضوعاتی -که نیازمند هماهنگی و اجازه ایشان است- می‌باشد.

ماده ۱۵- کلیه اوراق و اسناد تعهدآور بنیاد از قبیل قراردادها و عقود اسلامی با امضاء مدیرعامل، رئیس هیأت مدیره و با مهر بنیاد معتبر می‌باشد.

تبصره: مابقی اسناد مالی از قبیل چک، سفته و بروات با امضاء و مهر مدیرعامل و امین مالی (مدیر مالی) معتبر می‌باشد.

ماده ۱۶- شورای عالی حوزه‌های علمیه یک یا چند بازرس را برای مدت دو سال انتخاب می‌کند تا طبق این اساسنامه به وظایف خود عمل کنند؛ عزل و پذیرش استعفای بازرس‌ها نیز توسط شورای عالی حوزه‌های علمیه صورت می‌گیرد.

تبصره ۱: انتخاب مجدد بازرس برای دوره‌های متعدد و متوالی بلامانع است.

تبصره ۲: صلاحیت‌های عمومی بازرس باید به تأیید معاونت امور صیانتی حوزه‌های علمیه برسد.

ماده ۱۷- اشخاص زیر نمی‌توانند به سمت بازرس بنیاد انتخاب و یا ابقاء شوند:

۱- اعضای هیأت مدیره، مدیرعامل و قائم مقام ایشان؛

۲- کسانی که با هر یک از اعضای هیأت مدیره و یا مدیرعامل و قائم مقام ایشان تا درجه سوم از طبقات سه‌گانه دارای قرابت سببی و یا نسبی باشند؛

۳- هر شخصی که خود و یا اشخاص تحت تکفل وی از اشخاص مذکور در بند (۱) موظفاً حقوق دریافت می‌کند.

ماده ۱۸- بازرس مکلف است درباره صحت و درستی صورت‌داری‌ها، صورتحساب دوره عملکرد، سود و ترازنامه‌ای که هیأت مدیره و مدیرعامل بنیاد برای تسلیم به شورای عالی حوزه‌های علمیه تهیه می‌کنند و همین‌طور صحت مطالب و اطلاعاتی که تهیه شده است؛ اظهارنظر کند، و هرگونه مغایرت با مقررات را به صورت مستند، به شورای عالی حوزه‌های علمیه ارائه نماید.

ماده ۱۹- بازرس می‌تواند عنداللزوم با استیذان از دبیر شورای عالی حوزه‌های علمیه، رسیدگی و بازرسی لازم را از بنیاد انجام داده و اسناد و مدارک و اطلاعات مربوط به بنیاد را مورد مطالعه و رسیدگی قرار دهد.

تبصره ۱: بازرس می‌تواند در انجام وظایفی که بر عهده دارد از نظر کارشناسان استفاده کند به شرطی که ایشان را کتباً به

مصوبه شورای عالی حوزه های علمیه

بنیاد معرفی کرده و بنیاد نیز با آنان موافقت نموده باشد. این کارشناسان در مواردی که بازرس تعیین می کند مانند خود بازرس، حق هرگونه تحقیق و رسیدگی را خواهند داشت.

تبصره ۲: اگر بنیاد، بازرس های متعددی داشته باشد هر یک می توانند به تنهایی وظایف خود را انجام دهند؛ لیکن کلیه بازرس ها باید گزارش واحدی تهیه و ارائه نمایند؛ در صورت وجود اختلاف نظر بین بازرس ها، موارد اختلاف با ذکر دلیل در گزارش قید شده و به شورای عالی حوزه های علمیه ارائه خواهد شد.

تبصره ۳: بازرس حق دخالت در امور اجرایی و مدیریت بنیاد را ندارد.

ماده ۲۰- هرگاه بازرس هرگونه تخلف و تقصیری در امور بنیاد (اساسنامه و آیین نامه های مصوب) را، از ناحیه مدیرعامل مشاهده کند، مکلف است جهت اصلاح به صورت کتبی به مدیرعامل تذکر داده و رونوشت آن را به دبیرخانه شورای عالی ارسال نماید؛ در صورتی که به تذکر ایشان توجه نشود موضوع را در اولین فرصت کتباً به رئیس هیأت مدیره گزارش داده و رونوشت آن را به دبیرخانه شورای عالی ارسال نماید؛ در صورت عدم اصلاح توسط هیأت مدیره، موضوع به شورای عالی حوزه های علمیه گزارش می شود.

سایر ضوابط و مقررات

ماده ۲۱- سال مالی بنیاد، اول فروردین ماه هر سال آغاز و پایان اسفندماه همان سال، خاتمه می یابد.

تبصره: ابتدای اولین سال مالی، زمان شروع به کار بنیاد می باشد.

ماده ۲۲- بنیاد با شناسه ملی مستقل که در ذیل شورای عالی حوزه های علمیه تعریف خواهد شد؛ عملیات مالی خود را انجام می دهد.

ماده ۲۳- مدیر مالی بنیاد به پیشنهاد مدیرعامل و تأیید هیأت مدیره به ذیحساب شورای عالی حوزه های علمیه جهت صدور حکم معرفی می گردد؛ امور مالی و حسابداری بنیاد بر عهده مدیر مالی می باشد.

ماده ۲۴- آیین نامه ها، مقررات اداری، مالی و معاملاتی، استخدامی و تشکیلاتی (ساختار و سازمان نفقات) بنیاد مطابق مصوبات شورای عالی حوزه های علمیه می باشد، موارد خاص و استثناء باید به تصویب شورای عالی حوزه های علمیه برسد.

تبصره: جهت تمشیت امور خیریه، واحدی سازمانی در قالب دفتر، ذیل ساختار سازمانی بنیاد ایجاد می گردد.

مصوبه شورای عالی حوزه‌های علمیه

ماده ۲۵- به منظور حسن اجرای امور مالی بنیاد، شورای عالی حوزه‌های علمیه می‌تواند علاوه بر بازرس، در هر زمان که صلاح بدانند با تعیین حسابرس مستقل، نسبت به حسابرسی بنیاد اقدام نماید.

ماده ۲۶- منافع استحصالی از موقوفات براساس مقررات شرعی و مصوبات شورای عالی حوزه‌های علمیه هزینه خواهد شد.

ماده ۲۷- با توجه به الزامات شرعی حاکم بر وقف، واگذاری و تبدیل اموال عین موقوفه صرفاً با تأیید شورای عالی حوزه‌های علمیه امکان پذیر می‌باشد؛ همچنین در همه موارد رعایت الزامات شرعی ناظر بر حق واقف و موقوف علیهم و نیز خیرین لازم می‌باشد.

ماده ۲۸- در صورتی که انحلال بنیاد اعلام گردد، مدیر تصفیه توسط شورای عالی حوزه‌های علمیه تعیین و نسبت به تسویه مطابق ضوابطی که شورای عالی تعیین می‌کند؛ اقدام می‌نماید.

ماده ۲۹- در صورت انحلال بنیاد، تمامی اموال و دارایی‌های اختصاصی بنیاد (غیر از موقوفات و غیر از مواردی که جهات مصرف آن مشخص شده است) پس از اجرای تعهدات و ادای دیون، متعلق به شورای عالی حوزه‌های علمیه می‌باشد.

ماده ۳۰- اساسنامه فوق مشتمل بر یک مقدمه، ۳۰ ماده و ۲۳ تبصره در مورخ ۱۴۰۳/۰۹/۰۴ به تصویب شورای عالی حوزه‌های علمیه رسید.

سید هاشم حسینی بوشهری

دبیر شورای عالی حوزه‌های علمیه